

визначають шляхи вирішення і працюють, щоб їх реалізувати. Звичайно, вони можуть отримувати допомогу та підтримку фахівців соціальної сфери, але саме вони, а не фахівці, контролюють процес визначення та вирішення певної проблеми. У випадку з оцінкою потреб сімей, які виховують дітей з інвалідністю, оптимальним є поєднання обох підходів.

Результати проведеного аналізу дають підстави зробити висновок, що збір, узагальнення та аналіз інформації, що визначає потреби сімей, які виховують дітей-інвалідів, у соціальних послугах, їх переліку та обсягах, можливостей діючих соціальних служб їх задовольнити є ключовим чинником ефективності соціальної роботи з даною категорією сімей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Майструк Н. О. Проблеми сімей, що виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями в сучасній Україні в контексті соціальної роботи / Н. О. Майструк, А. Р. Лучаківська // Вісник НТУУ “КПІ”. Політологія. Соціологія. Право. – № 3 (7). – К. : Нац. техні. ун-т “КПІ”, 2010. – С. 85–89.

2. Царькова О. В. Особливості допомоги батькам, які виховують дітей з особливими потребами / О. В. Царькова // Проблеми сучасної психології. – 2014. – Вип. 23. – С. 687-697. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2014_23_62.

В. Л. Чисельська

*студентка 3 курсу спеціальності Соціальна робота
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
chyselskay_nika@mail.ru*

*Науковий керівник –
кандидат педагогічних наук, доцент
С.М. Калаур*

ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВ’ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИМ ПРАЦІВНИКОМ

Особливість стереотипів така, що вони настільки міцно проникають у підсвідомість, що їх дуже важко не тільки подолати а й усвідомити взагалі. Стереотипи згубно впливають на всі сфери нашого життя і, особливо, на стосунки з оточуючими. Формуються вони ще від дитинства, адже закладаються у нашу свідомість, безпосередньо, батьками. Стереотипи, у сучасному житті – це невід’ємна частина людських відношень, проте соціальний працівник, зокрема, повинен попереджати їх розвиток у молоді. Адже, саме вони, часто є рушійним важелем для

початку конфліктів у стосунках молодих людей та, в майбутньому, у вже створених сім'ях.

З народження індивід копіює ту модель поведінки, яка притаманна його статі. Аналізуючи літературу, можна стверджувати, що типовий чоловік – це той набір рис, який являє собою активність, лідерську життєву позицію, раціональні здібності. А жіночий образ характеризується м'якістю характеру, теплотою до оточуючих та материнськими задатками. В той же час більша концентрація маскулінних чи фемінних рис характеризується вже більшим негативом. Серед них до чоловіків належать – авторитаризм, грубість, неохайність, тощо, а до жінок – пасивність, зайва емоційність, та інші.

У молоді, на сьогоднішній день, стереотипи маскулінності та фемінності дещо спростовані та деякі якості запозичуються з однієї статі до іншої. Як доводять науковці, гендерні стереотипи показують думку та відображають погляди всього суспільства щодо поведінки, яка очікується від чоловіків та жінок. «Небезпека гендерних стереотипів у тому, що завдяки їм суспільство уніфікує чоловіків та жінок, що призводить до обмеження розуміння й сприйняття окремої особистості» [1, с. 29]. Саме через гендерні стереотипи, як відзначає Є. Карєпова [2], статеві відмінності починають вважати більш істотними й вагомими, ніж індивідуальні, особистісні. Через таку тенденцію багато людей страждає, адже їх сприймають не як унікальних особистостей, а прирівнюють до стандартів, які наявні у суспільстві, та їхні вчинки також оцінюють «за стандартами».

Гендерна рівність, перш за все, не повинна пропагувати, наприклад, те, що жінка повинна відмовитись від сім'ї чи дитини, заради кар'єри. Гендерна рівність – це перш за все вибір, який має право зробити кожен індивідуально. Не можна вважати щасливою лише ту жінку, яка має дітей та більшість свого часу віддає сім'ї, також не можна вважати щасливим тільки того чоловіка, який більшість свого часу проводить на роботі, а по-вихідним зустрічається з друзями. Адже поняття «щастя» для кожного своє, і кожна людина вкладає в нього свій зміст. Суспільство досягне гендерної рівності тільки в тому випадку, коли воно перестане осуджувати людей за статевими признаками та за складеними стереотипами. Разом з рівністю, суспільство перейде на новий, більш якісний рівень життя. Таким чином зменшиться кількість депресій та самогубств, вчинених на фоні впливів суспільства. Люди почнуть себе сприймати краще та будуть більш впевнені у своїх діях.

Основною характеристикою усіх гендерних стереотипів є те, що вони досить тривалі та формувались під впливом багатьох тисячоліть. Через таку їхню властивість стереотипи досить важко викоринити, тому соціальному працівнику потрібно працювати з молоддю. Адже молодь є вже сформована у своїх переконаннях, і в той же час, вона є досить гнучкою у роботі.

Досить важливо, щоб робота з молоддю не тривала дуже довгий час, адже тоді зникне інтерес та бажання працювати і результат може бути зведений до нуля. У нашому баченні головною у подоланні стереотипів виступає саме здібність людей до усвідомлення їх та їхніх наслідків, які можуть бути як позитивними, так і негативними. З такими людьми набагато легше працювати та бажаний результат

праці досягається у коротші терміни. З метою подолання стереотипів як для жінок, так і для чоловіків з гендерних питань може бути цілеспрямована діяльність соціального працівника. Найбільш ефективними методами у роботі соціального працівника можна вважати семінари, тренінги, круглі столи, тощо. Зокрема, перед проведенням різнопланових заходів доцільно організовувати фокус-групи, які дадуть більш ясну картину, яка допоможе у плануванні роботи і акцентуванні уваги на тих чи інших стереотипах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вілкова О. Ю. Конструктивні та деструктивні вияви гендерних стереотипів / О. Ю. Вілкова // Український соціум. – 2004. – № 3 (5). – С. 28–33.
2. Карєпова Э. Влияние гендерных стереотипов на восприятие в современном обществе [Електронний ресурс] / Э. Карєпова // Режим доступа: <http://psyfactor.org/lybr74.htm>

Т. В. Чумак

*студентка 2 курсу спеціальності «Соціальна робота»
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
tani4ka9898@gmail.com*

*Науковий керівник –
кандидат педагогічних наук, доцент
О. Л. Главацька*

ПОПЕРЕДЖЕННЯ РИЗИКУ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Українська держава головним своїм пріоритетом, найвищою соціальною цінністю визнала людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку. Проте соціально-політичні та соціально-економічні зміни, які нині переживає країна зумовили складні соціальні негаразди в суспільстві і, як їхній наслідок, збільшення рівня смертності внаслідок здійснення самогубств (майже на 50% протягом останніх десяти років)[1].

Значну увагу до проблем самогубства приділяли такі вчені: Е. Дюркгейм, Н. Ніколаєнко, І. Марухіна, О. Лосієвська, Д. Ісаєв та ін.

Питання попередження суїцидальної поведінки у підлітковому віці вивчали такі науковці: А. Амбрумова, В. Рибалка, В. Силяхіна, О. Неценко та ін.

Метою статті є обґрунтування особливостей попередження суїцидальної поведінки підлітків.

Проблема суїцидальної поведінки набуває особливої значущості у зв'язку з поступовим зростанням кількості підліткових самогубств в різних країнах світу.